

**ΘΕΜΑ: Παρατηρήσεις στο σχέδιο νόμου για την αποκατάσταση
των παλιννοστούντων ομογενών από την τέως ΕΣΣΔ**

1. Το σχέδιο ανταποκρίνεται, σε γενικές γραμμές, στην ανάγκη ρύθμισης ενός ζητήματος που έπρεπε από καιρό να είχε αντιμετωπισθεί. Η διευκόλυνση της τυπικής ένταξης των ομογενών στον ελληνικό λαό και η προσπάθεια ουσιαστικής ενσωμάτωσής τους στην ελληνική κοινωνία αποτελούν, τελικά, χρέος της Πολιτείας για ένα τμήμα του ελληνισμού που επί πολλά χρόνια είχε δοκιμασθεί και ταλαιπωρηθεί στις χώρες της πρώην ΕΣΣΔ.

2. Στο κεφάλαιο Α' του σχεδίου προβλέπεται ο τρόπος ένταξης των ομογενών στον ελληνικό λαό, με μία ευκολότερη διαδικασία απόκτησης της ιθαγένειας σε σχέση με τη διαδικασία που ισχύει γενικά. Στα κεφάλαια Β', Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' προβλέπονται μέτρα κοινωνικού χαρακτήρα για την ουσιαστική ενσωμάτωση των ομογενών στην ελληνική κοινωνία. Στο κεφάλαιο Ζ' προβλέπεται η ίδρυση ειδικής επιτροπής στο ΥΠΕΣΔΔΑ για την παρακολούθηση του όλου συστήματος.

Α' Παρατηρήσεις ουσίας

1. Για τον αλλογενή που υποβάλει αίτηση απόκτησης της ιθαγένειας έχει νόημα η ουσιαστική διαπίστωση ελληνικής εθνικής συνείδησης. Για τον ομογενή, κάτι ανάλογο δεν φαίνεται να έχει νόημα. Έτσι, η "συνέντευξη" του άρθρου 1 παρ. 3 θα μπορούσε να λείπει, και η ιθαγένεια να απονέμεται μόνο με βάση την προσκόμιση των δικαιολογητικών που προβλέπονται σχετικά. Με τον τρόπο αυτόν θα διευκολυνθεί αισθητά η απονομή της ιθαγένειας.

2. Φαίνεται υπερβολική η προθεσμία του ενός έτους που απαιτείται για να επέλθουν τα αποτελέσματα της απονομής της ιθαγένειας από τη στιγμή της ορκομοσίας του ομογενούς. Θα μπορούσε να περιορισθεί (άρθρ. 1 παρ. 5).

3. Η σύνθεση των επιτροπών που διαπιστώνουν την ελληνική καταγωγή για τους διαμένοντες στην Ελλάδα (άρθρ. 1 παρ. 7), ορθότερο είναι να ορίζεται απ' ευθείας στο

νόμο. Και εδώ η συνέντευξη δεν είναι απαραίτητη, εφόσον προσκομίζονται τα δικαιολογητικά.

4. Τα περισσότερα από τα μέτρα κοινωνικού χαρακτήρα για τους παλιννοστούντες εξαρτώνται από την έκδοση υπουργικών αποφάσεων. Πρέπει να ληφθεί μέριμνα, ώστε οι αποφάσεις αυτές να είναι έτοιμες όταν θα ψηφισθεί ο νόμος, αφού αποτελούν ουσιαστικά κίνητρα για την εφαρμογή του (πρβλ. και παρ. 3 των “Μεταβατικών Διατάξεων”).

5. Η συγκρότηση της Ειδικής Επιτροπής του άρθρ. 13, είναι σωστό να ορίζεται στο νόμο. Οι λεπτομέρειες της λειτουργίας της μπορούν να ορίζονται με την Κ.Υ.Α. Δεν διευκρινίζεται αν η Επιτροπή αυτή θα ασκεί την αρμοδιότητά της σε Μακεδονία, Θράκη και Αιγαίο ή αν εκεί θα εποπτεύουν αποκλειστικά τα δύο περιφερειακά Υπουργεία.

6. Οι μονιμοποιήσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο “Άλλες διατάξεις” φαίνονται ευρύτατες και πρέπει να ελεγχθούν ειδικά. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να διατηρείται η γενικώς ισχύουσα αναλογία προσλήψεων / αποχωρήσεων (1 : 5).

Β' Νομοτεχνικές παρατηρήσεις

1. Ορισμένα άρθρα του σχεδίου είναι σχοινοτενή. Το άρθρ. 1 ρυθμίζει τουλάχιστον τρία διαφορετικά θέματα. Γενικά, είναι σωστό να κατανέμονται τα ουσιαστικά και τα διαδικαστικά θέματα κάθε άρθρου, σε δύο επί μέρους άρθρα (π.χ. στο άρθρ. 2, οι παρ. 1 και 2 να αποτελούν ένα άρθρο και οι υπόλοιπες άλλο).

2. Στο άρθρ. 1 παρ. 1 πρέπει να σημειωθεί το αντικείμενο και η χρονολογία των συνθηκών Άγκυρας και Λωζάννης.

3. Στις “Μεταβατικές Διατάξεις” δεν υπάρχει άρθρο. Πρέπει να προστεθεί και να γίνει αναρίθμηση των επομένων.

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 1999